

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

### **w sprawie R.Ł.**

uniewinnionego od zarzutu z art. 160 § 2 k.k.,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 października 2024 r.  
wniosku obrońcy - adwokata P.D. - o zasądzenie na rzecz uniewinnionego R.Ł.  
zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym,  
na podstawie art. 626 § 2 k.p.k., art. 632 pkt 2 k.p.k., art. 636 § 1 k.p.k.  
i art. 637a k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł**

**I. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz R.Ł.**

**kwotę 11.520 zł (jedenaście tysięcy pięćset dwadzieścia  
złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego  
w postępowaniu kasacyjnym;**

**II. nie uwzględnić wniosku w pozostałym zakresie.**

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2023 r., w sprawie V Ka 338/23, Sąd Okręgowy w Koszalinie po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego R.Ł., uniewinnił go od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 160 § 2 k.k. W dniu 6 czerwca 2024 r. Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Szczecinie wniesioną na niekorzyść tego oskarżonego, a kosztami postępowania kasacyjnego obciążono Skarb Państwa.

W dniu 7 października 2024 r. adwokat P.D. złożył wniosek o zasądzenie na rzecz uniewinnionego R.Ł. od Skarbu Państwa kwoty 18.450 zł i dołączył fakturę oraz paragon fiskalny, dokumentujące dokonanie takiej wpłaty przez R.Ł. na rzecz Kancelarii Adwokackiej.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

W ocenie Sądu Najwyższego wniosek obrońcy generalnie zasługiwał na uwzględnienie, jakkolwiek tylko częściowo.

Zgodnie z dyspozycją art. 626 § 1 k.p.k. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu. Natomiast na mocy art. 637a k.p.k. do kosztów postępowania kasacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach postępowania odwoławczego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego, wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy, a jeżeli środek ten pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa. Do kosztów procesu natomiast należą nie tylko koszty sądowe, ale i uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika (art. 616 § 1 k.p.k.). Z kolei jak stanowi art. 632 pkt 2 k.p.k., w razie uniewinnienia oskarżonego koszty procesu w sprawach z oskarżenia publicznego ponosi Skarb Państwa. Wobec tego, to Skarb Państwa ponosi koszty postępowania kasacyjnego, które w odniesieniu do R.Ł. zakończyły się oddaleniem kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Podstawę prawną do ustalenia wysokości wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem jednego obrońcy, stanowią przepisy ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r., poz. 1184, z późn. zm.) oraz przepisy aktualnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2023 r., poz. 1964, t.j.). Zgodnie z art. 16 ust. 1 w/w ustawy, opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem, niemniej umowa ta jest wiążąca tylko w relacji pomiędzy obrońcą będącym adwokatem i jego mocodawcą. Ustalona w

umowie wysokość opłat za czynności adwokackie nie musi stanowić podstawy zasądzenia przez sąd poniesionych przez tę stronę kosztów zastępstwa prawnego. W rozpoznawanej sprawie nie jest więc ona dla Sądu wiążąca. W przypadku opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia zwrotu kosztów obrony, sytuacja przedstawia się inaczej, gdyż podlegają one określonym limitom. Wysokość kosztów procesu związanych z udziałem obrońcy lub pełnomocnika będącego adwokatem, zasądzanych w sprawie karnej od Skarbu Państwa lub przeciwnika procesowego na rzecz strony, której racje zostały w procesie uwzględnione, jest limitowana wysokością rzeczywiście poniesionych kosztów. Jak wynika z § 15 ust. 1 powołanego wyżej Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, opłaty stanowiące podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2 - 4, z czego wnosić należy, że są one podstawą do ustalenia wynagrodzenia. Natomiast zgodnie z § 15 ust. 3 tego rozporządzenia, nie może ona przekroczyć sześciokrotności stawki minimalnej. Ocenie sądu podlegają również takie wyznaczniki, jak m.in. nakład pracy adwokata w korelacji względem rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz obszerności materiału dowodowego. Zasądzając wynagrodzenie wyższe od minimalnego należy wskazać okoliczności uzasadniające takie postąpienie, a związane z charakterem sprawy, zwiększonym nakładem pracy adwokata oraz wkładem jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i rozstrzygnięcia.

Zatem kontrolując oświadczenie o wysokości kosztów obciążających stronę z tytułu wynagrodzenia adwokata, sąd z jednej strony jest zobowiązany badać czy nie przekracza ono sześciokrotności stawki minimalnej przewidzianej dla danej sprawy, a z drugiej czy zasądzenie kwoty przewyższającej stawkę minimalną uzasadniają okoliczności wskazane w § 15 ust. 3 w/w rozporządzenia (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 września 2022 r., IV KK 470/21, LEX nr 3485830; z dnia 18 lutego 2020 r., V KK 534/18, LEX nr 3260337; z dnia 25 października 2023 r., V KK 128/22, LEX nr 3619872*). Powtórzyć wypada, że ocenie sądu podlegają takie wyznaczniki, jak m.in. nakład pracy adwokata, rodzaj i złożoność sprawy, czy też wkład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

W sprawie niniejszej obrońca wystąpił o zasądzenie na rzecz R.Ł. zgodnie z przedstawionymi dokumentami, kosztów ustanowienia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym w łącznej kwocie 18.450 zł. Kierując się wskazanymi powyżej przesłankami trzeba zauważyć, że łączna maksymalna - możliwa do zasądzenia w tej sprawie - kwota opłat za czynności adwokackie wynosi 11.520 zł w sytuacji, gdy według minimalnej stawki byłaby to kwota 1920 zł. Jednak Sąd Najwyższy, kierując się przesłankami określonymi w § 15 ust. 3 pkt 3 i 4 powołanego powyżej Rozporządzenia (rodzaj i zawartość sprawy oraz nakład pracy adwokata związany z obroną w postępowaniu przed Sądem Najwyższym), uznał za zasadne zasądzenie kwoty 11.520 zł tytułem zwrotu opłaty za czynności adwokackie podjęte w postępowaniu kasacyjnym. W postępowaniu tym obrońca R.Ł. złożył pisemną odpowiedź na kasację prokuratora. Chociaż w powyższym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie brak jest określenia stawki wynagrodzenia za sporządzenie „odpowiedzi na kasację”, to jednak respektując brzmienie § 20 tego rozporządzenia, który nakazuje wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustalać przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju, uznano, że należało zastosować jego § 11 ust. 4 pkt 2, określający stawki minimalne przewidziane dla czynności m.in., za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji. A zatem należało przyjąć, że stawka minimalna za sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na kasację wynosi 720 zł (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 marca 2021 r., IV KK 574/20, LEX nr 3149735; z dnia 29 września 2020 r., IV KK 603/19, LEX nr 3276326; z dnia 26 czerwca 2019 r., IV KK 372/18, LEX nr 2686036*).

Nadto, obrońca w dniu 24 maja 2024 r. był obecny na rozprawie przed Sądem Najwyższym. Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 6 w/w rozporządzenia, stawka minimalna za obronę przed Sądem Najwyższym wynosi 1200 zł.

Sąd Najwyższy miał na uwadze stopień zawartości niniejszej sprawy i związany z tym nakład pracy adwokata. Wyszczególniona na wystawionych przez adwokata dokumentach kwota przekraczała jednak sześciokrotność wskazanych stawek minimalnych. Zatem w ocenie Sądu Najwyższego, chociaż brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o zasądzenie zwrotu wynagrodzenia obrońcy w

pełnej dochodzonej kwocie, to w świetle kryteriów wskazanych w § 15 ust. 3 rozporządzenia, kwotę należnego wynagrodzenia należało podwyższyć do sześciokrotności w/w stawek minimalnych (1200 zł × 6 i 720 zł × 6). Zatem łączna maksymalna w tej sprawie i możliwa do zasądzenia kwota opłat za czynności adwokackie wynosi 11.520 zł, która to kwota mieści się w granicach przewidzianych stawkami - minimalną i maksymalną - określonymi przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

WB.

[ał]